

Energiatehokkuuslain päivitys – vaikutuksia kunta-alalle

Energiatehokkuuslakia (ETL, 1429/2014) päivitettiin lailla energiatehokkuuslain muuttamisesta (1382/2025). Muutokset päivitettiin ajantasaiseen energiatehokkuuslakiin ja ne tulivat voimaan 11.2026. Energiatehokkuuslailla toimeenpannaan osaltaan kansallisesti energiatehokkuusdirektiivin (EED) päivitys vuodelta 2023 ([EU] 2023/1791). EED:n päivitys on osa EU:n Fit-for-55 (FF55) -pakettia, jolla tavoitellaan vuoteen 2030 mennessä EU-tasolla vähintään 55 prosentin kasvihuonekaasupäästöjen vähenemistä vuoteen 1990 verrattuna. Vuoden 2030 jälkeiset jäsenmaiden tavoitteet ja velvoitteet määritellään erikseen.

Energiatehokkuuslaki (ETL) vaikuttaa kuntasektorilla peruskuntien, kuntayhtymien ja kuntien tytäryhtiöiden energiankäyttöön ja -tuotantoon. ETL:n lisäksi keskeinen EED:n toimeenpanon elementti ovat energiatehokkuussopimukset, joista Julkisen alan energiatehokkuussopimuksen (JETS) merkitystä selostetaan jäljempänä.

Tässä yleiskirjeessä kuvataan ETL:n sisältöä erityisesti peruskunnan ja kuntayhtymän näkökulmasta. Yleiskirje palvelee jossain määrin myös kuntien tytäryhtiöiden tarpeita, joskin energiyhtiöiden osuutta on käsitelty suppeasti. Yleiskirje on laadittu tiiviissä yhteistyössä Energiaviraston (EV) kanssa.

Mitä uutta energiatehokkuuslain (ETL) päivitys tuo kunta-alalle?

Julkisten hankintojen energiatehokkuusvelvoitteet laajenevat keskushallinnosta koko julkiselle alalle (julkiset hankintayksiköt), toisin sanoen myös kaikkiin kuntiin ja kuntayhtymiin.

Energiankulutuksen vuotuinen raportointivelvoite tulee voimaan portaittain vuosina 2026–2030 kunnan asukasluvun mukaan. Oleellista on, että velvoite voidaan hoitaa Julkisen alan energiatehokkuussopimuksen (JETS) vuosiraportoinnilla.

Uutena toimijana ETL:ssa on määritelty julkinen elin (mm. kunnat, kuntayhtymät, eräät kuntaomisteiset yhtiöt), joille tulee tiettyjä energiatehokkuusvelvoitteita

Yli 45 000 asukkaan kuntien pitää laatia lämmitys- ja jäähdytysuunnitelmat

Jos kuntaomisteinen yritys ei ole julkinen elin, sille tulee pakolliseksi vuotuisen energiankulutuksen mukaan joko energiakatselmus tai energianhallintajärjestelmän käyttöönotto (vapautus tiettyin edellytyksin mahdollinen)

Energiayhtiöille tulee uusia ja tiukentuvia velvoitteita (kaukolämpö).

Edellä mainittuja kohtia selostetaan tarkemmin jäljempänä.

Miten Julkisen alan energiatehokkuussopimus (JETS) kytkeytyy energiatehokkuuslakiin?

Osa energiatehokkuusdirektiivin velvoitteista voidaan hoitaa energiatehokkuussopimuksilla, mikä mahdollistaa joustavan tavan saavuttaa direktiivissä asetetut tavoitteet.

1. JETS on EED:n (artikla 6) vaihtoehtoisen lähestymistavan toteuttamisen keskeinen väline, jolla julkisen elimen on mahdollista välttää toisena toteutusvaihtoehtona oleva ns. pakkosaneeraus (yli 250 m² lämmitettävien rakennusten korjaus energiatehokkuudeltaan uutta vastaavaksi). Vaihtoehtoisen tavan säilyminen koko sopimuskaudella (2026–2035) edellyttää kuitenkin JETS:in riittävää kattavuutta, jotta voidaan osoittaa vaihtoehtoisella tavalla saavutettavan vähintään vastaava energiansäästö kuin rakennusten pakollisilla korjauksilla. Kattavuustavoite määritellään asukasluvulla (tavoite: 75 % asukkaista JETS-kunnissa).
2. Energiatehokkuussopimuksen vuosiraportointia voidaan käyttää ETL:n mukaisena energiankulutuksen vuosiraportointina. Tällöin vapaaehtoiseen energiatehokkuussopimukseen liittynyt toimittaa tiedot energian loppukulutuksestaan vuosittain osana sopimukseen liittyvää raportointia, kun taas sopimukseen liittymättömiltä kunnilta vuosiraportointi vaaditaan erikseen.
3. Kuntien ja maakuntien liittojen tulee huomioida energiatehokkuus pitkän aikavälin suunnittelussa (esim. strategiat, energia- ja ilmastotyön suunnitelmat ja toimenpideohjelmat, jne.). JETS tarjoaa viitekehyksen ja käytännön tavan sisällyttää energiatehokkuus strategiaan suunnitelmiin, joita ETL:ssä tarkoitetaan (JETS-toimintasuunnitelma)
4. Energiatehokkuussopimuksilla voidaan täyttää osaltaan myös pakollisesta energianhallintajärjestelmästä ja energiakatselmuksesta vapautumisen edellytyksiä ETL 3.2 h §:n ja 7.2 §:n mukaisesti.

Lisätietoa energiatehokkuussopimuksista:

<https://energiatehokkuussopimukset.fi/>

Energiatehokkuussopimuksen toimintasuunnitelman

sisältö: <https://energiatehokkuussopimukset.fi/aineistot-ja-ohjeet/julkinen-ala/jets-toimintasuunnitelma/>

I Lain tarkoitus, soveltamisala ja määritelmät

Tarkoitus ja soveltamisala

ETL:n pääasiallinen tarkoitus on energiatehokkuusdirektiivin ((EU) 2023/1791) toimeenpanemiseksi edistää energiatehokkuutta asettamalla velvoitteita energian käytölle ja tuottamiselle Suomessa.

ETL:n soveltamisalaan kuuluu laajasti energiaa käyttäviä ja tuottavia tahoja. Kunta-alalla ETL koskee julkisia hankintayksiköitä ja julkisia elimiä (uusi toimija) sekä myös kuntien tytär- ja osakkuusyhtiöitä. Tarkemmin asiaa on selostettu Määritelmät-kohdassa.

Määritelmät

Julkinen hankintayksikkö

ETL:ssä on viittaukset julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettuun lakiin (1397/2016) eli **hankintalakiin** sekä ns. erityisalojen hankintalakiin (1398/2016). ETL 5 a luvun mukaiset julkisia hankintoja koskevat säädökset kohdistuvat nimenomaan kyseisten hankintalakien mukaisiin hankintayksiköihin.

Hankintalain mukaisia hankintayksiköitä ovat

1. valtion, hyvinvointialueiden, hyvinvointiyhtymien, kuntien ja kuntayhtymien viranomaiset
2. evankelis-luterilainen kirkko ja ortodoksinen kirkko sekä niiden seurakunnat ja muut viranomaiset
3. valtion liikelaitokset
4. julkisoikeudelliset laitokset
5. mikä tahansa hankinnan tekijä silloin, kun se on saanut hankinnan tekemistä varten tukea yli puolet hankinnan arvosta 1–4 kohdassa tarkoitetulta hankintayksiköltä.

Lisäksi **erityisalojen hankintalain** puolella on omat säädöksensä vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien hankintayksiköiden osalta.

Lisätietoa: [Julkisten hankintojen neuvontayksikkö](#)

Julkinen elin

ETL 3 §:n kohdassa 17 määritellään uutena asiana termi julkinen elin, eikä täysin vastaavaa määritelmää ole ollut aiemmin Suomen lainsäädännössä. Lain mukaisesti julkisella elimellä tarkoitetaan kansallisia, alueellisia ja paikallisia viranomaisia ja niiden suoraan rahoittamia ja hallinnoimia yksiköitä, jotka eivät kuitenkaan ole luonteeltaan teollisia tai kaupallisia.

ETL:ssä käytettävä julkisen elimen määritelmä perustuu päivitettyyn energiatehokkuusdirektiiviin (EED), jossa erotetaan toisistaan hankintaviranomaisen ja julkisen elimen määritelmät. Uusi julkisen elimen määritelmä on rajatumpi ja poikkeaa siten hankintaviranomaisen ja hankintayksikön määritelmästä. Jos toimija on julkinen elin, on se myös hankintaviranomainen tai -yksikkö, mutta kaikki hankintaviranomaiset ja -yksiköt eivät ole julkisia elimiä.

Määritelmän suoraan rahoittamalla ja hallinnoimalla tarkoitetaan yli 50 % osuutta yksikön rahoituksesta ja päätösvallasta. Kaikkien määritelmän edellytysten tulee täytyä samanaikaisesti.

Suomessa julkisen elimen määritelmän mukaisia viranomaisia ovat valtion, hyvinvointialueiden, kuntayhtymien ja kuntien viranomaiset. Määritelmän piiriin kuuluisivat lähtökohtaisesti valtion ja kuntien liikelaitokset ja taseyksiköt, sillä ne ovat juridisesti osa viranomaista (osa samaa oikeushenkilöä). Suuri osa julkisomisteisista yhtiöistä jäisi määritelmän ulkopuolelle, koska ne toimivat markkinoilla tavanomaisissa kilpailuolosuhteissa, tai koska viranomaisen rahoitukseen liittyvä edellytys ei täyty. Ulkopuolelle jääviä toimijoita olisivat mm. kuntien energia- ja verkkoyhtiöt ja kuntaomisteiset vuokra- ja asumisoikeusasuntoyhtiöt.

Energiavirasto on laatinut julkisen elimen määrittelyyn liittyvän [ohjeen ja arviointilomakkeen](#).

Energiatehokkuus ensin -periaate

Energiatehokkuus ensin -periaate on energiatehokkuuslaissa uusi käsite, joka on lain määritelmässä ilmaistu melko mutkikkaasti erilaisilla EU-säädösviittauksilla. Käsite on sisällöllisesti määritelty jo ns. hallintomalliasetuksessa (2018/1999) energiatehokkuus etusijalle -periaatteeksi, joka vahvistaa säännöt energiapoliittisten ja ilmastotavoitteiden (kuten uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden) seurannalle, raportoinnille ja suunnittelulle.

Energiatehokkuus ensin -periaatetta on hankintojen näkökulmasta selostettu jäljempänä yleiskirjeessä. Lisätietoa energiatehokkuus ensin -periaatteesta on laajemmin saatavilla [Energiaviraston verkkopalvelusta](#).

II Keskeisimmät kunta-alaa koskevat velvoitteet

29 a – 29 d § (5 a luku) Julkiset hankinnat (22.12.2025/1382)

ETL:n julkisia hankintoja koskevaa lukua on täydennetty EED:n sääntelyä vastaavasti. Aiemmin vain valtion hankintayksiköitä koskeneet velvoitteet on säädetty koskemaan kaikkia hankintayksiköitä, ja näiden yksiköiden **EU-kynnysarvot ylittäviä hankintoja**.

Hankintayksikön ei tarvitse noudattaa hankintoja koskevia velvoitteita, jos se ei ole teknisesti toteutettavissa. Hankintayksikön tulee arvioida tekninen toteuttavuus hankinnan suunnitteluvaiheessa ja dokumentoida perustelunsa, jos se katsoo soveltamiskoikkeen soveltuvan. Hankintayksikkö voisi arvioida esimerkiksi energiatehokkaiden lämpöpumppujen hankkimisen teknisesti mahdolliseksi, jos rakennuksen lämmönjakelujärjestelmässä ei voitaisi käyttää lämpöpumpun tehokkaan käytön edellyttämiä lämpötiloja.

Hankintayksikön tulee EU-hankintaa suunnitelleessaan soveltaa energiatehokkuus ensin -periaatetta, eli arvioida mitä kustannustehokkaita energiatehokkuusratkaisuja hankinnan toteuttamiseksi on.

Tavarahankintoihin on määritetty useampi mekanismi ETL:ssä:

Jos hankinnan kohteena olevalla tuotteella on **energiamerkintä**, hankintayksikkö saa hankkia ainoastaan tuotteita, jotka kuuluvat kahteen parhaaseen energiatehokkuusluokkaan, joissa on merkittävästi tuotteita. Hankintayksikön tulee energiamerkittyjen tuotteiden osalta selvittää esimerkiksi [EPREL-rekisteristä](#), mitkä ovat hankinnan kohteena olevien tuotteiden yleisimmät energiatehokkuusluokat. Jos esimerkiksi rekisterin perusteella vaikuttaa siltä, että tuotteita on useita parhaissa luokissa A ja B, hankintayksikön tulee tarjouspyyntöön määrittellä nämä energiamerkinnät tuotteiden vaatimuksiksi.

Jos tuotteella ei ole energiamerkintää, mutta sille on asetettu energiatehokkuusvaatimuksia, hankintayksikkö saa hankkia vain komission asetuksissa säädettyjen energiatehokkuuden **viitearvojen** mukaisia tuotteita. [Ekosuunnittelu.info](#)-sivustolla on listattu kaikki tuoteryhmät, joille on laadittu ekosuunnittelu- ja/tai energiamerkintäasetuksia.

Jos hankinnan kohteena on tuotteiden kokonaisuus (ns. tuotepaketti), jolla on yksittäisten tuotteiden energiamerkintöjen lisäksi annettu energiamerkintä myös koko tuotepaketille, voi hankinnan kohteen energiamerkinnän määrittää **tuotepaketin energiamerkinnän** mukaiseksi. Tällöin esimerkiksi ostettaessa pakettia, joka sisältää kiinteän polttoaineen kattilan yhdessä lisälämmittimen, lämmönsäätölaitteen ja aurinkolämpölaitteen kanssa, voidaan hyväksyä, että aurinkolämpölaite täyttää vain luokan B vaatimukset, jos koko paketti täyttää parhaaseen saatavilla olevaan luokkaan kuulumisen vaatimuksen.

Jos hankinnan kohteena on **auton renkaat**, hankintayksikkö saa hankkia vain korkeimpaan polttoainetaloudellisuusluokkaan kuuluvia renkaita. Soveltamisesta saa poiketa turvallisuussyistä tai jos hankintayksikkö hankkii pinnoitettuja renkaita, ammattikäyttöön tarkoitettuja maastorenkaita sekä pito-ominaisuuksia parantavilla lisälaitteilla varustettuja renkaita, kuten nastarenkaita.

Palveluhankintoihin ETL soveltuu, jos hankintayksikkö edellyttää hankinnassaan palveluntarjoajan hankkivan palvelun tuottamiseen uusia tavaroita. Tällöin hankintayksikön tulee tarjouspyynnössä edellyttää tarjoajan kyseisiä määriteltyjen tavarahankintojen täyttävän edellä tavarahankintoihin sovellettavat säännöt. Jos hankintayksikkö ei edellytä uusien tuotteiden hankintaa palveluhankinnan yhteydessä, ei ETL sisällä hankintaa koskevia velvoitteita.

Rakennusurakan, rakennukseen liittyvän palveluhankinnan tai muun palveluhankinnan toteuttamista suunniteltaessa hankintayksikön on arvioitava mahdollisuus hyödyntää energiapalvelusopimuksia. Se tarkoittaa, että suunniteltaessa hankinnan toteuttamista arvioidaan, pystyttäisiinkö hankinta toteuttamaan energiapalveluna, eli niin sanotulla ESCO-sopimuksella. ETL ei sisällä muita velvoitteita suoraan urakkahankintoihin liittyen.

Julkisten hankintojen neuvontayksikön sivuille hankinnat.fi on kerätty tietoa ETL:n soveltamisesta julkisiin hankintoihin. Sivua päivitetään, kun lain soveltamisesta on saatavilla lisätietoa.

Olemassa olevien rakennusten osto ja vuokraus eivät pääsääntöisesti kuulu hankintalain piiriin. Niitä koskevia energiatehokkuusvelvoitteita on käsitelty yleiskirjeessä jäljempänä (3 f §).

Lisätietoa tuotteiden ja palvelujen hankinnan energiatehokkuusvaatimuksista on saatavissa [Julkisten hankintojen neuvontayksiköstä](#).

Hankintoja koskevissa asioissa Julkisten hankintojen neuvontayksikön palvelusähköpostiposti: hankinnat@kuntaliitto.fi

3 a – 3 b § (1 a luku) Energiatehokkuus ensin -periaate

Energiatehokkuus ensin -periaate on ETL:n keskeinen periaate, joka liittyy erityisesti merkittävien suunnittelu- ja politiikkatoimien valmisteluun sekä EU-hankintojen valmisteluvaiheeseen. Periaatteen mukaan kunnan tulee hankkeita valmistellessaan ottaa energiatehokkuuden edistäminen huomioon, ja dokumentoida analyysit ja pohdinta mahdollisuuksien mukaan.

Suurissa hankkeissa on lisäksi velvollisuus tehdä selvitys energiatehokkuudesta (ETL 3 a § 2 mom). Selvityksen tekemisen velvoite koskee investointeja tai hankkeita, joiden arvo on yli 100 miljoonaa euroa, tai yli 175 miljoonaa euroa liikenneinfrastruktuurihankkeissa, ja jolla on vaikutusta energiankulutukseen ja energiatehokkuuteen. Selvityksestä olisi tehtävä ilmoitus Energiavirastolle (ETL 3 b §).

Periaate tarkoittaa sitä, että toimialasta riippumatta suunnittelussa, politiikassa ja investointipäätöksissä tulee mahdollisimman hyvin ottaa huomioon vaihtoehtoiset kustannustehokkaat energiatehokkuustoimenpiteet siten, että kuitenkin saavutetaan kyseisten päätösten tavoitteet. Toimenpiteillä voidaan tehostaa energian kysyntää ja tarjontaa erityisesti kustannustehokkaiden energian loppukäyttöä koskevien säästöjen, kulutusjouston, energian tehokkaamman muuntamisen, siirtämisen ja jakelun avulla.

Periaatteesta huolimatta myös muut seikat, esimerkiksi vähäpäästöisyys, voidaan kuitenkin yksittäisissä hankkeissa todeta energiatehokkuutta tärkeämmäksi tekijäksi. Periaatteen huomioon ottaminen ei siten tarkoita sitä, että kaikissa suunnittelu- ja politiikkatoimissa tulisi aina valita energiatehokkain ratkaisu, vaan sitä, että energiatehokkuus huomioidaan toimia koskevassa päätöksenteossa.

3 c – 3 f §1 b luku Julkista sektoria koskevat velvoitteet

Energian loppukulutuksen raportointi (3 c §)

Julkisen elimen olisi toimitettava tiedot energian loppukulutuksesta vuosittain viimeistään 30.4. kunkin edeltävän kalenterivuoden osalta Energiavirastolle. Velvoite on kunnille uusi.

Kunnat tulevat veloitteen piiriin porrastetusti. Velvoite koskee yli 50 000 asukkaan kuntia sääntelyn voimaantulosta lähtien, yli 5000 asukkaan kuntia 1.1.2027 lähtien ja kaikkia kuntia 1.1.2030 lähtien.

Lisäksi kaikkien kuntien on raportoitava energian loppukulutustiedot vuodelta 2021 viimeistään 31.10.2026. Tiedot raportoidaan Energiaviraston asiointipalveluun. Raportointiin liittyviä ohjeita on saatavissa [Energiaviraston verkkopalvelusta](#) (*yleiskirjeen julkaisuhetkellä ohjeistus ei ollut vielä valmistunut*).

Julkisen alan energiatehokkuussopimuksen (JETS) raportoinnilla voidaan täyttää 3 c §:n velvoite.

Energiatehokkuuden huomioon ottaminen pitkän aikavälin suunnittelussa (3 d §)

Päivitetyn energiatehokkuuslain mukaan alue- ja paikallisviranomaisten pitää ottaa energiatehokkuus huomioon pitkän aikavälin suunnittelussa.

Energiatehokkuustoimenpiteet pitää sisällyttää olemassa oleviin suunnitelmiin eikä erillistä energiatehokkuussuunnitelmaa tarvitse laatia. Tällaisia suunnitelmia olla esimerkiksi kunnissa laadittavat ilmastosuunnitelmat, kestävän energiantuotannon tai -käytön toimenpideohjelmat ja muut vastaavat energiaa tai ilmastotoimia koskevat suunnitelmat, kuntastrategia ja toimintaohjelmat ja -suunnitelmat.

Velvoite on kunnille uusi. Julkisen alan energiatehokkuussopimukseen (JETS) sisältyvällä toimenpidesuunnitelmalla voidaan täyttää 3 d §:n velvoite.

Lämmitys- ja jäähdytysuunnitelmat (3 e f §)

Yli 45 000 asukkaan kuntien on laadittava lämmitys- ja jäähdytysuunnitelmat, joiden avulla on tarkoitus parantaa hukkalämmön hyödyntämistä ja lisätä uusiutuvan energian käyttöä. Energiatehokkuussopimukseen liittynyt kunta voisi täyttää veloitteen osittain energiatehokkuussopimuksen kautta.

Suunnitelman laatimisesta on lähetettävä Energiavirastolle ilmoitus. Tiedot suunnitelman sisällöstä on liitettävä ilmoitukseen. Energiavirasto ohjeistaa kuntia suunnitelmien toimittamisesta ja sisällöstä (*yleiskirjeen julkaisuhetkellä ohjeistus ei ollut vielä valmistunut*).

Velvoite on kunnille uusi. Pykälän veloitteen taustalla on REPowerEU-paketti, jonka yhtenä tavoitteena on lisätä kaukolämpöä ja vähentää maakaasun käyttöä EU-jäsenmaiden kaupungeissa ja taajamissa. Suomessa kaukolämmön osuus yli 45 000 asukkaan kaupungeissa on jo pitkään ollut suuri, kun taas Etelä- ja Keski-Euroopan maissa suunnitelman laatimisen lähtötilanne on oleellisesti vaativampi.

Energiatehokkaiden rakennusten ostaminen ja vuokraaminen (3 f §)

Energiatehokkuuslain mukaan julkinen elin voi ostaa vain sellaisia olemassa olevia rakennuksia tai tehdä uusia vuokrasopimuksia vain sellaisista olemassa olevista rakennuksista, jotka täyttävät lähes nollaenergiarakennuksen vaatimukset siten kuin ne määriteltä rakennuslaissa (751/2023).

Lain 1 momentti rajaa energiatehokkuusvaatimuksen asettamisvelvoitteesta pois rakennukset, joiden ostamisen tai vuokraamisen tarkoituksena on

1. perusparannus tai purkaminen;
 - 1.1. myydä rakennus eteenpäin käyttämättä sitä julkisen elimen omiin tarkoituksiin; tai
 - 1.1.1. säilyttää rakennus virallisesti suojeltuna osana tiettyä ympäristöä tai sen erityisen arkkitehtonisen tai historiallisen arvon vuoksi.

Lisäksi 1 momentissa säädettyä on noudatettava vain, jos se on mahdollista kustannustehokkuuden, taloudellisen toteutettavuuden, laajemman kestävyuden, teknisen soveltuvuuden sekä riittävän kilpailun kannalta (2 mom).

Velvoite on kunnille uusi. Käytännössä 2 momentin tarkennuksen vuoksi julkinen elin voi olemassa olevia rakennuksia (muut kuin uudet ja laajasti korjattavat rakennukset) ostaessaan tai vuokratessaan ottaa energiatehokkuusvaatimusten asettamisessa laajasti huomioon paikalliset olot, kuten käyttötarkoitukseen sopivien rakennusten saatavuus.

3 g – 3 h § (1 c luku) Energianhallintajärjestelmät

Yritykselle, joka ei mene julkinen elin -määritelmän alle, tulee pakolliseksi sertifioidun energianhallintajärjestelmän käyttöönotto, jos keskimääräinen energian loppukulutus on yli 23 600 MWh/vuosi edellisen 3 kalenterivuoden aikana.

Energianhallintajärjestelmällä tarkoitetaan yleisesti organisaation toimintatapaa ja siihen liittyvää järjestelmää, joiden avulla energiaa käytetään suunnitelmallisesti, energiankäyttöä seurataan ja parannetaan jatkuvasti energiatehokkuutta. Järjestelmä sisältää prosessit, vastuut ja työkalut, joilla varmistetaan, että energian käyttöä mitataan, analysoidaan ja kehitetään tavoitteiden mukaisesti. Edellä oleva määritelmä poikkeaa sanamuodoltaan ETL:n hieman koukeroisesta kuvauksesta, joka on peräisin energiatehokkuusdirektiivistä.

Kuntakonserneissa sertifioidun energiahallintajärjestelmän käyttöönottovelvoite voi koskea esimerkiksi kuntien kiinteistöyhtiöitä, energiayhtiöitä ja vesihuolto-yhtiöitä.

Energiatehokkuuslain velvoite voidaan täyttää ainakin alla seuraavilla sertifioituilla energianhallintajärjestelmillä:

ISO 50001 – kansainvälinen, sertifioitava energianhallintastandardi

ETJ+ – suomalainen energianhallintajärjestelmävaatimusmalli, jota voidaan käyttää myös sertifioituna

Energiaviraston tulkinnan mukaan energianhallintajärjestelmän käyttöönottovelvoitteesta voidaan vapautua ainakin seuraavissa tapauksissa:

sertifioitu ISO 14001 + lakisääteinen energiakatselmuks

sertifioitu ISO 14001 + energiatehokkuussopimus + ETJ+

Lisätietoa energianhallintajärjestelmistä on saatavissa mm. [Motivan verkkopalvelusta](#).

4 – 12 § (2 luku) Energiakatselmukset

Jos yritys ei ole julkinen elin, sille tulee pakollinen yrityksen energiakatselmusvelvoite, jos yrityksen keskimääräinen energian loppukulutus on ollut edellisen kolmen kalenterivuoden aikana yli 2 700 MWh/vuosi. Pakollinen yrityksen energiakatselmus on yleispiirteisempi kuin ns. Motiva-mallin mukaiset vapaaehtoiset energiakatselmukset.

Yrityksen energiakatselmusvelvoite käytännössä laajenee, sillä edellisen lain mukaan pakollinen yrityksen energiakatselmus koski vain suuria yrityksiä (vähintään 250 työntekijää; tase yli 43 M€ tai liikevaihto yli 50 M€). Nyt mukaan tulee myös pieniä ja keskisuuria yrityksiä, jos energiankulutuskriteeri täyttyy.

Päivitetyn ETL:n myötä suuret yritykset jatkavat yrityksen energiakatselmuksia neljän vuoden välein. Pienten ja keskisuurten yritysten, jotka tulevat nyt ensimmäistä kertaa velvoitteen piiriin, ensimmäinen yrityksen energiakatselmus on tehtävä 11.10.2026 mennessä.

Kuntakonserneissa pakollinen yrityksen energiakatselmus voi koskea esimerkiksi kuntien kiinteistöyhtiöitä, energiayhtiöitä ja vesihuolto-yhtiöitä.

Energiaviraston tulkinnan mukaan yrityksen energiakatselmusvelvoitteesta voi kuitenkin vapautua, jos yrityksellä on käytössä jokin seuraavista:

sertifioitu ISO 50001

sertifioitu ETJ+

sertifioitu ISO 14001 + ETJ+

energiatehokkuussopimus + ETJ+

Energiapalvelusopimuksella (EPC/ESCO) yritys vapautuisi velvoitteista siltä osin, kuin energian loppukulutus on sopimuksen piirissä.

Yrityksen energiakatselmukseen ei voi sen pakollisuuden takia saada energiatukea, mutta vapaaehtoisiin energiakatselmuksiin ja ns. syväselvityksiin voi saada energiatukea, kunhan hakija on liittynyt energiatehokkuussopimukseen.

Lisätietoa:

Yrityksen energiakatselmus: [Energiaviraston verkkosivut](#)

Tuetut energiakatselmukset: [Motivan verkkosivut](#)

III Muut kuntia ja kuntakonserneja koskevat energiatehokkuusvelvoitteet

Muut päivitetyn ETL:n velvoitteet koskevat kuntakonsernissa lähinnä kaukolämpöyhtiöitä. Lämmityksen ja jäähdytyksen energiatehokkuusvaatimukseen kuuluu muun muassa hukkalämmön, uusiutuvan energian ja sähkön ja lämmön yhteistuotannon (CHP) minimiosuuksia. Velvoitteiden täyttäminen voi edellyttää investointeja, joihin voi liittyä omistajaohjauksen tarvetta.

30 – 33 § (6 luku) Erinäiset säännökset

Päivitetyn energiatehokkuuslain säännösten ja viranomaisten määräysten noudattamista valvoo Energiavirasto (30 §).

Lämmityksen ja jäähdytyksen vähittäismyyntiä (3 a luku) koskevia sopimuksia, markkinointia ja eräitä muita kuluttajasuojalain piiriin kuuluvia asioita valvoo kuluttaja-asiamies.

SUOMEN KUNTALIITTO

Pirjo Sirén
johtaja

Vesa Peltola
erityisasiantuntija

Kuntaliiton asiantuntijat, jotka voivat kertoa lisää

Vesa Peltola

Erityisasiantuntija

[Yhdyskunta ja ympäristö -yksikkö, Tekniikka ja turvallisuustiimi TT](#)

Vastualueet

Kuntien toimintaedellytyksistä huolehtiminen energian tuottajina ja käyttäjinä

Kuntien energiankäytön hallinnan edistäminen

Kunta-alan energiatehokkuussopimukset

Liikenteen energiankäyttö

Suomen ja EU:n energiapolitiikan seuranta

Eeva-Riitta Högnäs

Johtava juristi

Lakiyksikkö, Julkisten hankintojen neuvontayksikkö

Vastuualueet

julkiset hankinnat

hankintoihin liittyvä tietosuoja

Page URL:

<https://www.kuntaliitto.fi/yleiskirjeet/2026/energiatehokkuuslain-paivitys-vaikutuksia-kunta-alalle>